

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdani na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmierno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi it. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Opozorjamo vse gg. naročnike na nakaznice, ki so priložene današnjemu listu in prosimo, da se jih v kratkem poslužijo. Vsem onim, ki do 1. julija še ne poravnajo naročnine za tekoče četrtletje, ustavimo list.

Naročnina se plačuje naprej. Prosimo, da se blagovoli naročnina redno plačevati, ker nam je s tem prihranjenega mnogo dela in sitnosti.

Uprava „Edinosti“.

Brzjavna in telefonična poročila.
(Novejše vesti.)

Dunaj 23. Generalni svet avstro-ogerske banke je v današnji seji odobril s vsemi glasovi proti enemu odgovor glede določil, ki so vsled posebnih razmer potrebna o začasnem podaljšanju bančnega privilegija.

Dunaj 23. Glasom novinskih vesti, ki pa niso poverjene, je generalni svet avstro-ogerske banke sprejel vladine predloge o bančnem privilegiju, a ob enem izrazil nado, da vlada vrne za dotično dobo že izvršeni odpis od državnega dolga, ako bi državni zbor ne odobril privilegija na temelju § 14. Vlada da je sprejela to klavzulo. Nadalje da si je banka pridržala pravico skleniti likvidacijo, ako bi se sedanja pogodba pred časom razveljavila.

Budimpešta 23. V zbornici poslancev se nadaljuje debata o nagodbi. Poslanec Apponyi odobrava nadaljevanje carinske ukupnosti ter brani predlogo. Posl. Polonyi zahteva samostojno carinsko ozemlje. Potem se je seja zaključila. Prihodnja seja bo jutri.

Rim 23. »Agenzia Stefani« objavlja besedilo kraljevega dekreta z večeršnjega dne in vladinega poročila kralju o političnih naredbah vlade, in sicer o shodih, o društvi, o štrajkih uslužbencev železnice, pošte, brzjava in osvetljevalnih zavodov in o novinstvu. Dekret, ki stopi z 20. julijem v veljavo, se predloži parlamentu, da ga spremeni v zakon. Poročilo kralju naglašja, da bo parlament imel priliko razpravljati o predlogu, prej nego se začne uporabljati.

Beograd 23. Vladni krogi oporekajo odločno turški vesti, glasom katere bi bil kralj Aleksander izrazil sultanu svoje obžalovanje zavoljo dogodkov na srbsko-turški meji, a voditelj srbskega ministerstva za vnane stvari turškemu poslaniku zadovoljstvo o uspehih preiskovanj na meji. Naglašajo, da je regularno vojaštvo z Arnavti vredno kršilo srbsko mejo, kar je povzročilo v Srbiji veliko razjarjenost. Srbske čete, nekaj oddaljene od meje, ostanejo na lieu mesta, dokler se vlada ne prepriča, da porta brzda turške čete in Arnavte.

Pariz 23. Skupina radikalnih socialistov zbornice poslancev je sklenila podpirati vlado, ako ista stori potrebno v obrambo republikancev. Vsled tega sklepa zapustijo skupino predsednik Pelletan in štirje drugi člani, ki so se izrekli proti novemu kabinetu.

Pariz 23. Glasom poročil je Melinova skupina naročila svoji pisarni, da se v svrhu skupne organizacije sporazume z drugimi skupinami, ki

nasprotujejo novemu kabinetu. Med socialisti je nastal razpor zaradi ustopa Galiffeta v kabinet. Okoli 15 členov se pridruži novi Melinovi skupini.

Komu pripada Trst?

Hrvatski novinar Dinko Politeo je priobčil v »Agramer Tagblattu« pod tem naslovom velezanimiv članek. Priobčevaje danes ta članek dobesedno, si pridržujemo nekoliko opazek za drugi pot.

Ko se je prine Neapeljski oženil z ljubeznjivo hčerko kneza črnogorskega, menilo je ne le italijansko, ampak tudi jeden del slovanskega novinstva, da se sme temu dogodku pripisovati dalekosežna politična važnost. V tej zvezi so videli kolikor toliko simbol prijateljstva in zblíževanja mej Italijani in Jugoslovani. V sličnem zmislu se je izjavil tudi rimski sindaco, ko je pozdravil mlado dvojico. Vse te kombinacije pa so bile le utopije, mimoidoče sanje, ki se niso uresničile.

Ako s teoretiškega stališča opazujemo razmerje med obema narodoma, pač ni vzroka za sovražstvo med njima. Duh novega časa je zbrisal vsa nasprotstva; danes ne velja več načelo, da naj jeden narod gospoduje nad drugim, jedna kultura nad drugo. Narodno načelo je tudi v tem pogledu delovalo poravnajoče, tako, da je zginilo marsikaj, kar je po prejšnjih nazorih moglo biti povodom za spore. Dandanes si noben narod ne sme nadevati naloge, da bi gospodoval nad drugimi narodi in besede Virgilove do Rimljanov: »Tu regere populos imperio, romane memento«, ne veljajo več. Mej Italijani in Slovani pa ne le da ni vzroka za sovražstvo, marveč je mnogih točk, ki jih zblížujejo mejebojno, ki naj bi ta dva naroda spojile v zvezo. To velja posebej gledé na nemško strujo in tendencijo iz Berolina, ki gre za tem, da pomika moč Nemčije bolj in bolj proti Vstoku in jo razširja toliko nad adrijsko morje, kolikor nad Italijo. Ta struja je jednako nevarna za Jugoslovane in za Italijo in videti se mora kakor naravna potreba, da bi se zložno borili proti njej narodi na Balkanu in na Apeninu. Z veliko opravičenostjo pravi angleški zgodovinar Brice, da nemško imperatorstvo smatra samo sebe naslednikom svetega rimskega cesarstva. Mesto pa da bi živeli v prijateljstvu in da bi se vzajemno podpirali proti nemški gospodstvaželnosti, se sovražstvo med Italijani in Slovani pojavlja vedno ostreje. Slovani niso izzvali tega boja, ta boj jim je bil usiljen, in sprejeli so ga, pokoreči se potrebi. Italijani v kraljestvu se utikajo v naše notranje razmere, da podpirajo Italijane v Primorski v njih boju proti Hrvatom in Slovincem. Italija, ki ima svoje združenje zahvaliti le narodnemu načelu, si prizadeva pri nas za pobijanje in udušenje tega načela.

Pomoč, ki jo daje Italija pesti ljudij v Primorski, prihaja deloma iz predsodkov, deloma od tod, da Italijani ne poznajo naših razmer. Italijani ne poznajo Slovanov in jih tudi nočejo spoznati. Vedoma si tišče oči, kajti sicer bi se morali odpovedati svojim aspiracijam na Primorsko. Zato je vse, kar govore ali pišejo, neresnica ali blasfemija. Pred kratkim je Alfredo Niecforo v milanski reviji napisal dva članka o Jugoslovanih, ki sta bila

polna neresnic in zasramovanja. Mi niti nočemo beležiti teh razžaljenj, ki morejo biti sad le nevednosti ali zlobnosti. Toda, ako se pomisli, da je Italija gnezdo anarhističkih zločinov, da moreti tam Maffia in Camorra širiti svojo grozo in da v južni Italiji še danes evete roparstvo, pričakovati bi smeli vendar previdnejšega pisanja ozirom na druge narode. Kako smešno zveni to, ko isti kronist pozivlja Italijane, naj Trst rešijo za Italijane! Ista Italija, ki brez pomoči Francozov ne bi bila prišla nikdar v Milan in brez pomoči Prusov nikdar v Benetke, in ki je danes prešihla celó proti jednemu Meneliku, je toli drzna, da sanja o pridobitvi Trsta. Morda se nadeja, da pojde zopet kdo pred njo in jej omogoči, da tako rekoč za sledjo leva ugrabi zaželjeni plen? Takih prijateljev pa danes ni, pač jih je mnogih, ki so pripravljeni braniti Trst proti njih aspiracijam.

Ni nam težko to priznanje, da večina današnjega prebivalstva tržaškega pripada italijanski narodnosti, in da le-tej tudi gre pravica do gojitve svojega jezika in svoje narodnosti. Ali istotako treba priznati, da — ne glede na slovenske življe v Trstu samem — je slovenska vsa okolica in tudi tla, na katerih stoji mesto, da torej Italija nima nikake pravice do Trsta.

Avstrija je v svojem notranjem v procesu postajanja. Posamični narodi se bore za svoje okrepčanje in svojo svobodo. Tudi v Primorski se vrši ta proces, torej tudi Trst ne more ostati nedotaknjen od tega procesa. V Trstu gre torej le za vprašanje: komu naj pripade Trst? Z Italijo nedostaje temu mestu teritorialne kontinuitete in po takem se more pridružiti le nastajajoči slovensko-hrvatski narodni skupini. To naj bi imeli pred očmi Italijani tržaški in potem bi si gotovo prizadevali, da bi živeli v miru z slovanskim življem, kateremu mora brezpogojno pripasti gospodstvo v tem delu monarhije. Z silo izzvano sovražstvo ogorča le čustva, nikdar pa ne bo moglo zaustaviti hoje časa. Tudi Trst ne more ubegniti svoji usodi, ali od vedenja Italijanov v Trstu bo odvisno, kakova bo ta usoda. Italijani v kraljestvu ne bodo imeli ničesar opraviti na tem!

O reklamah.

Napisal Anton Kristan.

Trdil sem že nekje, da mi Slovenci ne poznamo reklame, ki je vrlo važen činitelj v industriji, trgovini, v obrtu. No, in ne poznamo je samo mi Slovenci, temveč je tudi ostalim narodom slovanskim kolikor toliko še bela vrana. Premalo se oziroma na njo. V trgovskih učiliščih bi morala fungirati kakor samostalen predmet, a sedaj se le mimogreda omenja v trgovskih naukih. In kolikokrat se morajo trgovci, obrtniki ali jednaki podjetniki zahvaliti samo reklamam na svojih uspehih!

Kaj se pa vendar ume pod reklamo?

Na to bi odgovoril: vsako sredstvo, katero razširja tako podjetje, ali pa njegov ugled na manje ali više umeten način mej ljudi, se imenuje reklama. In posebne važnosti je reklama za obstanek novih, mladih podjetij; niti priznane firme ne morejo kaj prida uspevati brez reklame.

Glavna pripomočka reklame sta inserat in plakat.

Cenene stvari se najprvo upoštevajo. Inerat je cenejši od plakata. Zato ga uvažujejo veči del šibkejši sloji podjetništva, to je: obrtniki, začetniki-trgovci, najemniki stanovanj in jednako. Inerat je odvisen od časopisa, v katerem je, od njegovega razširjenja, od linije, od mesta, kje je tiskan, na prvi strani, spodaj, zgoraj itd. Zato pak zanj ni treba ničesar drugega plačati, nego gotovo pristojbino lastniku časopisa. In inerat gre v najoddaljenejše kraje, ne oziraje se na pošto, razne kolke, da, niti na svojega gospodarja... V revijah, mesečnih ilustrovanih časopisih in koledarjih pak mu je obvarovano še celo trajno mesto. Inerat je tudi pisemski papir z firmo podjetnikovo, zato je ie takega priporočati vsakemu interesentu.

Plakat je svobodnejši od inerata, ki je vedno le odvisen od volje urednika ineratnega dela lista. Plakat nalepam, kamor hočem, plakat pošiljam, kamor mi drago. Plakat na rogu ulice ni samo odrejen za čitatelje jednega časopisa, za pristaše jedne stranke, temveč je za vse. Plakat zastavlja vso ulico, mlado in staro, žene in može, bogate in revne, radikalee in konservativce. No, in plakat tudi nima več samo lokalnega pomena; razna podjetja, pivovarniška in biciklistiška, razobešajo že svoje firme v najoddaljenejših javnih lokalih...

Plakat je znak gospodarske moči firme; čim večji je, čim lepši je, tem bolj diše z samostalnostjo firmo oz. podjetje, katerega predstavlja. In interesovane kroge to vleče in vabi.

Inerat in plakat se v novjšem času čem dalje bolj razširjata v svetu. Kdor se vozi recimo proti Dunaju, začuden gleda one plakate na vseh možnih krajih, ali pa, kdor pogleda v »N. Fr. Presse«, ah, kako vam ljudje inserujejo! Naši slovenski listi se pak ne morejo dosti pohvaliti z inserati.

Za plakat je bil odločilnega pomena oni moment, ki mu je odvzel prejšnji lokalni pomen ter ga razširil tudi drugod. Plakat se je namestil v kavarno, hotele, restavracije, brivnice. In če je firma hotela, da ga ji vsprejmo sem, je morala paziti na njegovo zunanjo obliko. Plakat se je spreminjal. Kokurenea je postajala silnejša, in treba je bilo najti nečesa, kar bi še bolj opozorjevalo ljudi. Tem potom se je razvil umeten plakat, na katerem poskušajo svojo umetnost fini, slavni umetniki. In, eto, da je res, kar sem rekel zgoraj; plakat je znak gospodarske moči firme.

Na Češkem delajo plakate za imenitna podjetja imenitni slikarji, kakor: V. Oliva, K. Mašek itd. I slavni Alf. Mucha se ne stidi delati plakatov.

Posnemajmo Čehe!

Poleg umetnega plakata imamo še dovtipnega, kakošnjega je firma Kathreiner zanesla še celo mej nas. Ceniki in prospekti, ki jih razpošiljajo velike firme na neizmerno mnoštvo adres, so tudi svoje vrste plakati. — — —

Važen činitelj reklame je poleg plakata in inerat, posebno za obrtnika, stalna tržnica in razstava. Le-ta vrsta reklame mi vrlo ugaja. Seveda je spojena z velikimi stroški, ali je tudi ogromne koristi.

Taki instituciji sem si ogledal v Pragi in Brnu. Prospevati jako lepo v obeh teh mestih. V nas ni niti misliti o podobni ustanovitvi do tedaj, dokler ne dobimo domače trgovske šole, — potem pa, seveda, ako bo mej učiteljstvom naprednih elementov, bo pa kaj takega mogoče. Zakaj? I zato, ker tudi v Pragi in v Brnu so tu le-ti jedini, ki se pečajo okoli podobnih stvari. Pri nas smo itak povsodi za Čehi; čudno bi bilo, da bi ne bili tudi v tem slučaju.

Stalna tržnica in razstava je nastala pa iz naslednjih vzrokov. Mali obrtnik ne more imeti (zaradi finančnih odnosov) svoje prodajalnice v glavnih ulicah, kjer ljudje najraje kupujejo, kajti tu jim je omogočen pristop. Vendar pa tudi on, ako hoče živeti, mora prodati svoje izdelke. Viseti le ob naročbah, je žalostna. Jednakih obrtnikov je mnogo. Znano pa je: v slogi je moč. In le-ti, katerih nikdo pojedini ne more storiti ničesar zdatnega za napredek svoje obrti, se združujejo, najemajo si na glavni ulici primerne prostore, vmešajo v nje svoje izdelke, pooblašajo jednega veščaka z gotovo provizijo in plačo, da jim izdelke prodaja, oziroma le-te pokazuje občinstvu. V tržnici in razstavi ni nikdo primoran kaj kupiti; saj je

onim dovolj, da ljudje vidijo, kaj in koliko razstavljalei zmorejo. Vendar pak se tudi mnogo prodaja; to sem videl zlasti v Brnu.

Politični pregled.

TRST, 23. junija 1899.

Srednja stranka? Za vsako misel je največja nesreča ta, ako je svet ne smatra za resno. Taka misel je mrtvo porojeno dete. Ravno kar porojena ideja za osnutje »srednje stranke« pa je še za par nijans na slabšem: nikdo noče prav verjeti, da bi jo nje širitelji sami smatrali za resno in izvedljivo. Praška »Politik« meni marveč, da tako tistim veleposestnikom liberalnega kova in tistim dvem Poljakom, ki so izdali sedaj parolo za razbitje večine, niti na misli ni, da bi se res zasnovala srednja stranka, ampak le zmešnjavo bi hoteli imeti, da bi potem v zmešnjavi gasili svojo žejo po — ministerskih sedežih.

»Reichswehr« meni, da je bilo prav brez vse potrebe razburjenje, ki je navstalo vsled vesti o snovanju srednje stranke. Vse skupaj da je nedolžna ideja jednega pasamičnega poljskega poslanca, ki je v svoji brošuri samega sebe povzdignil v državnika, katerega državiški sposobnosti pa nikdo ne poštevja resno. Vsa stvar je torej brez vsake dejanske podlage in bilo bi brez pomena, ako bi hoteli dalje govoriti o njej.

»Information« pravi, da z srednjo stranko, o kateri je sanjal tudi grof Taaffe, je kakor z slovečim feniksom v srednjeveški pesmi, o kateri je pel italijanski poet:

Chi che sia, ciascuno lo dice,

Ove sia nessun' lo sa!

To bi bilo po slovenski: Vsakdo ve, kaj je in kaka je, a nikdo ne sluti, kje da je.

In tako je res, kakor pravi italijanski poet. Mi vsaj tudi ne vemo, kje naj bi vzeli to srednjo stranko! To je, sestavili bi jo morda že za silo, ali — za koliko časa! Kaj velja parlamentarna kombinacija, ki nima prav nobenega pogoja trajnosti! Taka kombinacija, ki bi se neprestano zibala med sto nevarnostmi od vseh strani, naj bi služila v podstavo resnemu pozitivnemu parlamentarnemu delu, taka kombinacija naj bi nosila obstanek vlade in naj bi bila v poročstvo za stabilnost odnošajev?! Kaj bi bila taka stranka, katere posamične sestavne skupine bi morale biti v vednem strahu, da jim njih lastni sorojaki in somišljeniki izpodmaknejo nogo ravno zato, ker so v tej stranki?!

Recimo, da bi v srednjo stranko vstopili: nemški konservativci, krščanski socialisti, Poljaki, morda kakov Slovenec ali Hrvat in nekaj takozvanih nemških liberalcev in liberalnih veleposestnikov, torej vse, kar je po nazorih sanjačev o bodoči srednji stranki »zmerno« in »spravljivo« in ki je voljno hoditi po »edino pravi srednji poti«. Mi Slovenci smo še le v razvoju in imamo še precej poti do prave političke zrelosti, ali tako daleč smo vendar-le, da bi precej energično označili stališče takemu brezvestnemu poslancu — in naj bi bil že liberalce ali konservativce —, ki bi hotel biti za podajača zistemu z odločno protičeško, kar je toliko, kolikor protislovansko tendencijo — s tendencijo za vzdrževanje nemških privilegijev in slovanskega brezpravja!

Pa tudi v Galiciji se nekaj dani tam na obzorju in vidimo odločnih začetkov za demokratiziranje javnega političnega življa. Ta struja rase od dne do dne, kakor pričajo burni dogodki ob raznih volitvah že par let sem. Ta struja rase iz naroda ven, torej iz narodne misli!

Po vzbujenju te misli pa mora naraščati čut solidarnosti z brati iste krvi. Ta struja v poljskem narodu postane polagoma tako močna, da utegne odnesti marsikakega diplomata iz sedanjega poljskega kola, ako bi se iz zgolj tesnosrčne, strankarske sebičnosti ali pa osebne ambicije hotel vezati z sovražniki lastne krvi!!

In še le nemški liberalci in tisti par veleposestnikov, ki nimajo nikogar več za seboj, nego svoje lakaje!! In vrhu vsega treba še pomisliti, da od vseh teh skupin, sestavljajočih srednjo stranko, bi imela vsaka svoje posebne zavrtnne namene in nakane in bi bilo navskrižje med njimi v permanceneci. Kje bi bili tu pogoji solidnosti in trajnosti?!

Ne, ne, srednje stranke je ne bo, ker jej nedostaja naravne podlage; a če bi se vendar zgo-

dilo to čudo, da bi navstal takov parlamentarni nezmesel, smo lahko brez skrbi, kajti druge sledi ne bi pustil za seboj nego dokaz, kako so se izvestni ljudje — osmešili.

Francija, Rusija in Nemčija. Petrograjski list »Novoje Vremja« piše, da so se razmere med Rusijo in Francijo znatno ohladile, odkar se je Rusija pokazala pasivno v vprašanju glede Fašode. Od tega časa se množe na francoskem glasovi, naj bi se Francija približala Nemcem ter se do cela odrekla Alžaciji in Lotaringiji. Pariški dopisnik imenovanega lista trdi, da je govoril o tem z odličnim francoskim državnikom ter izvedel, da v novem ministerstvu prevlada prijaznost do Nemcev. Iste misli da navdajajo širše kroge naroda, in cesar Viljem bi zamogel mirnim sreem obiskati razstavo prihodnjega leta. Parižani bi ga baje sprejeli z odprtimi rokami.

Beležimo in — ne verujemo. Da dogodki v sedanjí Franciji niso baš taki, da bi vzbujali zaupanje in navdušenje za zavezništvo s to republiko, to bodi že pripoznano. Ali po takem bi mogli prej verjeti, da so se na Ruskem ohladila čutstva do Francije. Na francoskem pa bi se nam takov preobrat zdel brezzmiseln. Francozi bi morali izgubiti vsaki zmisel za svojo lastno korist, ako bi se hoteli po sili ločiti od takega zaveznika. Kaj je bilo Franciji zavezništvo z Rusijo, so pokazala prav zadnja leta, odkar razjeda Francijo nesrečna afera Dreyfusova. Spoštovanje avtoritete je porušeno, podirala se je vera v voditelje vojske, političko življenje je razdejano in vse javno življenje je zastupljeno po groznih in neprestanih bojih, ki so razdelili Francozje v dva sovražna tabora. In ob takih notranjih razmerah je vendar ostal intakten ugled Francije na zunaj. To je redka prikazen v zgodovini držav. In da je tako, zahvaliti se ima Francija ravno temu, da je imela na svoji strani tako zaveznico kakoršnja je Rusija. In pa ravno po prijateljstvu z Nemčijo, da bi hrepeneli Francozi! To bi pomenjalo, da so udušili v sebi, kar je žgalo v srce vsacega Francoza, da so pozabili na potoke krvi, potočene v perfidno izzvani grozni vojni, ki je stala Francoze dve biser-pokrajini; to bi pomenjalo, da so se Francozi odpovedali svoji nalogi, za katero so se neprestano pripravljali od nesrečnega dne pri Sedanu, doprinašaje ogromnih žrtev za popolnjenje svoje vojske. In kar se jim je tudi posrečilo v toliki meri, da vzbuja velike skrbi v zmage pijani Nemčiji. In sedaj naj bi se odpovedali vsemu in naj bi gradili slavoloke onemu, ki je prinesel toli grozne narodne nesreče čez-nje! Tega ne moremo verjeti, ker bi bilo ne le nezmiselnost, ampak tudi v nasprotju z vsemi zakoni dušnega življenja narodov!

Na Balkanu vre, kakor pričajo dogodki ob srbski in bolgarski meji. V zadnje čase se ponavlja vedno pogostejše, da razne »razbojniške tolpe« udirajo na srbska in bolgarska tla, kjer napadajo, koljejo in požigajo. Očeljena poročila iz Carigrada rabijo namreč dosledno ime »razbojniške bande«. To je pesek v oči, ki ga trosi perfidnost turških diplomatov. V resnici so te bande le turški vojaki ali od turške vlade oboroženi Albanci. Turki vedo, da prej ali slej se bodo morali umakniti z Balkana in vedo, da bodo male državičice na Balkanu prednjačile v borbi za osvobodjenje vseh balkanskih Slovanov. Zato pa izzivljajo okrutni v Carigradu večne spore in organizujejo krvave gonje, da bi našli pretvezo, da bi se vrgli na slovanske državičice, kakor so storili z Grško. Hkratu pa sleparijo Evropo s svojimi poročili. In Evropa vstraja v indolenci, in se menda niti ne zaveda, da je tako klanje na sramoto njej in sedanjemu veku.

Nemcem raste greben tudi v Ameriki. Glasom poročila iz De Droita, je dne 22. t. m. imelo tamkaj nad 3000 Nemcev shod, kateri je vsprejel resolucijo, ki napada vsako zavezništvo mej Anglijo in Ameriko ter protestuje proti temu, da bi se Amerikancem nadevalo ime Anglosaksov. Saj pravimo: Nemei »se čutijo« povsodi, Slovani pa niti doma ne!

Domače vesti.

Dr. Ferjančič — dvorni svetnik. Mi smo že pred par tedni beležili vest, da slovenski državni poslanec in prvi podpredsednik poslanske zbornice, dr. Andrej Ferjančič, utegne postati

dvornim svetnikom. Mi smo beležili to vest z skrajno rezervo, ki se nam je videla tem bolj potrebna, ker ni omenjal tega noben drugi slovenski list. Danes pa čitamo v »Information«: Z moravskim poslancem d.r. Začkom in podpredsednikom zbornice poslancev, deželnega sodišča svetnikom d.r. Ferjančičem se vrše pogajanja radi njiju vstopa kakor dvorna svetnika na sodna centralna mesta na Dunaju.

Castelar in — Campitelli! Kaj si tako osupnen, čestiti čitatelj?! Mar ti je težko izgovoriti ti dve imeni v jedni sapi?! Ne bodi čuden! Istrski Campitelli je gotovo velik mož — tega vendar ne boš tajil —, a tudi sedaj že blagopokojni Castelar je bil vsaj tako »velik«, kakor je naš istrski Campitelli. Seveda se »velikost« teh dveh mož giblje na jako različne strani. Castelar je bil velik kakor državnik, govornik, parlamentarec, učenjak in ljubitelj svobode, dočim je naš Campitelli velik v..... prosim te čitatelj, odveži nas od te naloge, da nam ne bo trebalo pripovedovati, v čem je velik ta naš istrski Campitelli. Smejal bi se ti in namuznili bi se tudi laški poslanci istrski, ki se itak že čisto smejejo in zbijajo šale na Campitellijev račun. Seveda le takrat, kadar ni njega med njimi. — Kontrast mej obema slikama bi bil morda res prekriceč. Ali velika moža sta oba — vsak po svoje. In ko je Emilio Castelar izdihnil svojo veliko dušo, došla je vest o tem tudi v Koper! In slučaj je bil, da je ravno takrat v Kopru zboroval en kos deželnega zbora istrskega! In v Campitelliju se je vzbudila zavest o lastni velikosti in zaplamlelo mu je v duši, da se je v navdušenem govoru spominjal svojega evropskega vrstnika. To je bilo lepo, da je veliki Campitelli proslavljal velikega Castelarja, le to jedino ni bilo lepo od velikega Campitellija, da ni povedal tudi tega, da je bil Castelar velik prijatelj Slovanov in da je nekoč tudi proslavljal zlato srce Slovanov! Bog sam vedi, zakaj ni Campitelli hotel povedati tega! Bo že tako, da ni hotel, da bi svet videl prav natanjko, kako velik je bil Castelar in kako — nizek je Campitelli!!!

Ciril-Metodov dar. Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu razpošlje konecem t. m. rodoljubom v mestu in na deželi sledeči poziv: Rojaki, rojakinje!

Približuje se god slovenskih apostolov, sv. Cirila in Metoda. Koga ne obiščejo ob ti priliki tužne misli? Krivice, ki so se godile njima, ker sta bila pravična, niso izginile po minolem tisočletju, marveč so se še celo povečale.

Preganjajo nas, ker smo in se čutimo Slovane, branijo se nam dati, kar nam gre po božjih in človeških zakonih.

Sami si moramo tu ob periferiji z dobrovoljnimi doneski vzdrževati šole, da se naša deca ne pogublja v razsajajočem valovju tujinstva. Našadružna družba sv. Cirila in Metoda je prevzela težavno nalogo, da vsaj nekaj pomajnsa to zlo, da reši vsaj nekaj mladine pred raznarodanjem. Ker pa število slovenskega pouka željnih otrok narašča, in se nasprotno dohodki manjšajo, bati se je, da družba ne bode mogla zadoščati prošnjam slovenskih staršev.

Šolski prostori pri sv. Jakobu so že itak tako napolnjeni, da ne bo možno vsprejeti s prihodnjim šolskim letom niti jednega učenca, ako se šolski prostori ne povečajo. To se pa more zgoditi le tedaj, ako priskočimo družbi s »Ciril-Metodovim darom« v izdatno pomoč.

V ta namen je sklenil odbor tržaške podružnice, da razpošlje rodoljubom v mestu in po deželi nakaznice. Vsak, ki dobi nakaznico, naj blagovoli vrniti jo z majnsim ali večim zneskom.

Pošlje naj pa ne samo kolikor utрпи sam, ampak naj nabira v krogu svojcev, tovarišev, prijateljev in znancev. Pa tudi drugi rojaki in rojakinje, ki niso prejeli nakaznic, naj pridno nabirajo v označeno svrhu, saj nam bo dobro došel še tako majhen dar.

Darovi, kateri se bodo objavljali v »Eidinosti«, naj se blagovole pošiljati podružničnemu blagajniku, g. Simonu Skrinjarju, uradniku »Tržaškega podpornega in bralnega društva« v Trstu, ulica Stadion, št. 19 I.

Opozorjamo tržaške Slovence na jutranjo pomembno slavnost pevskega društva »Slava« pri

sv. Mariji Magdaleni spodnji. Veselica se bo vršila v prostorih konsumnega društva pri sv. Ani.

Odbor »Slovenske štaltalnice« vabi svoje člene in prijatelje društva na svobodni izlet v Devin, ki ga priredi 25. t. m. Udeleženci se snidejo na južnem kolodvoru. Odhod iz Trsta ob 2. uri popoldne. Povrat ob 8. ali 11. in pol zvečer. Obilne udeležbe se nadeja odbor.

Zadružnike »Rojanskega konsumnega in podpornega društva« prosimo še enkrat, naj se v polnem številu udeleže jutrnjega velevažnega občnega zbora. Store naj to v svojo lastno korist in v korist naše narodne stvari v Rojano! Prosimo torej! Začetek ob 4. uri.

Čuli smo izza kulis, da nadepolna mladeniča, g. Hrab. Vogrič in Miroslav Skrinjar, priredita nekaj koncertov po raznih krajih slovenske domovine z jako bogatim in obširnim programom in ob sodelovanju raznih drugih izvrstnih močij.

Tako bodo n. pr. sodelovali v Trstu solisti in izvrsten kvartet, po drugih krajih pa znani zbori.

Ker je njiju namen jako blag — pripraviti se hočeta namreč za nadaljnje izobraževanje na konservatoriju v zlati Pragi —, upamo, da jima slavno občinstvo izkaže svojo naklonjenost z mnogoštevilnim obiskom in jima pripomore tako do uredničenja njiju plemenitih načrtov.

Prvi koncert bo v kratkem v Trstu.

Glasboljub.

Slavna bratska društva, ki se mislijo korporativno, ali po deputaciji udeležiti slavnosti desetletnice in blagoslovljenja zastave pev. društva »Adrija« dne 9. julija t. l., so uljudno naprosena, da čim prej prijavijo dotičnemu odboru: kedaj, koliko jih pride, ali pridejo skupno ali posamično, da bo isti vedel ob pravem času urediti potrebno.

Pevska društva, ki žele sodelovati na skupnem nastopu s pesmijo: »Hrvatska davorija«, a še nimajo dotičnih glask, naj se prijavijo za iste pri g. H. Ražm-u častnem predsedniku in društvenem pevovodji v Barkovljah.

Dražbe premičnin. V ponedeljek, dne 24. t. m. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari, vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Corso št. 1, galanterije; v v ulici Chioza št. 7, spljetsko vino; v ulici Giulia št. 10, hišna oprava in v ulici Sanità št. 8, dragocenosti.

Zopet parnik iz Aleksandrije. Danes je prišel v naše pristanišče Lloydov parnik »Imperatrix« z nekaj potnikov. Kakor druge ladije, prihajajoče iz Egipta, se je podal tudi »Imperatrix« v lazaret pri sv. Jerneju, da dovrši predpisano karanteno.

Iz-pred naših sodišč. Včeraj je bila ob zaprtih vratih razprava proti 63-letnemu Francu Pangosu iz Albana zaradi razžaljenja veličanstva, ker je nekega večera v gostilnici izustil besede, ki so se smatrale kakor zločin po § 63. kazenskega zakonika. Obdolženec je tajil. Ker pa so priče potrdile, da je res rabil dotične izraze, bil je obsojen v 4-mesečno ječo.

Star zmikalec. Da-si mu evete še le 18. leto, vendar je Ivan Zega že star znanec sodišč. Isti se je posvetil športu, da ljudem, kedar spijo najlepše, preiskuje žepe ter jih rešuje neprijetnih skrbi, kaj bi počeli z denarjem. Mnogokrat so ga že kaznovali, poboljšali pa ga niso niti za las. Včeraj je stal pred sodniki zaradi novih ljudomilnih dejanj svojega rokodelstva V noči 5. maja t. l. se je namreč priplazil v neki hlev v Koprivi, kjer sta spala Andrej Švara in Anton Ukmar spanje pravičnikov. Prvemu je odnesel 6, drugemu 2 gold. 50 nč. To mu še ni bilo dovolj. Še iste noči je obiskal nekega Vincencija Guliča, ki je spal pod milim nebom, ter mu zmanjšal težo za 2 gold. Zega je priznal dejanja, katerih je bil obdolžen. Obsodili so ga v 6 mesecev ječe.

Nezgode. 28-letni delavec Fran Grezza iz ulice dell' Eremo št. 120 je včeraj predpoludne prenašal v delavnici metalurgične družbe težke železne plošče, kar mu je padla velika plošča na levo roko ter mu razmasarila palec. Spravili so ga na zdravniško postajo.

33-letni Ivan Dujmovič iz Gabrovice je včeraj jutro vozil drva v mesto na prodajo. Sedel je na vozu, dočim sta ga žena in sinček spremljala peš. Na nekem mestu je kolo naletelo ob kamen, voz se je vzdignil kvišku in voznik je padel med

vola, težki voz pa čezenj. Kolo mu jestrlo desno stegno, desna roka in glava mu je težko ranjena. Razun tega ima več manjših poškodb na raznih drugih delih telesa. Žena in sin sta ga položila na voz ter pripeljala v tuk. bolnišnico, kjer so ga vsprejeli v 4. oddelek.

Samomor. 40-letni dninar Romeo Damiani je skočil včeraj ob petih zjutraj z okna svojega stanovanja v ulici del Rivo št. 5, ter se težko poškodoval na več mestih. Da-si mu je zdravnik resilne postaje nemudoma podelil potrebno pomoč, je Damiani umrl kmalu potem v bolnišnici.

Slabi nasledki bolezni, kateri se navadno izcimijo iz prav neznatnih želodčnih slabosti, obvarujejo se popolnoma s pravočasno uporabo domačega sredstva »dra. Roza balzam za želodec«. Pristno dobiva se v tukajšnjih lekarnah in v glavni zalogi B. Fragnerja v Pragi, 203. — III. — Glej oglas!

Različne vesti.

Bolezen grofa Jaroslava Thuna, brata ministerskega predsednika grofa Thuna, se je baje obrnila tako na zlo, da ni nikake nade več, da bi ozdravel. Kakor nekaj drugih oseb si je tudi grof Thun nakopal hudo bolezen, legarja (tifus), s tem, da je pil vodo v namestništveni palači v Pragi.

Političen umor. Dne 22. t. m. so v Sredu na javni cesti umorili nekega nižjega uradnika komorne pisarne. Krivci so baje seccjalisti.

Brzjavna in telefonična poročila. (Zadnje vesti.)

Petrograd 21. Ministerstvo mornarice je nakazalo 11 milijonov rubljev za čistilna dela v morju in za gradnjo dveh pomolov v pristanišču Port Artur.

Haag 24. Predlogi, predloženi od strani Rusije 1. komisiji mirovne konference, gredo za tem, da se za dobo 5 let ne smejo povečati sedanja efektivna števila vojaštva in dotičnih depotov. Od tega določila je kolonijalno vojaštvo izvzeto.

Pariz 24. Poročevalce »Matina« v Rennesu naznanja govorico, da general Mereier predloži vojnemu sodišču nov odločilen spis, ki baje prihaja iz berlinskega urada za vnanje stvari.

Slavno občinstvo!

Podpisani štejem si v čast naznaniti, da sem odprl v Barkovljah svojo

mesnico

blizo ljudske šole. — Meso prodajam po sledečih cenah:

volovsko (sprednji deli) 48, 52 nč. klg.
„ (zadnji deli) „ 56, 60 „ „
teletina „ 60, 64 „ „

Za gostilničarje se zniža cena po pogodbi. Dopošilja se tudi na dom.

Priporočam se sl. barkovljanskemu občinstvu za obilen obisk, udani

Fran Spanger.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8, od 9. - 11. in od 2. - 4.

Pomladansko zdravilj

ZDRAVLJENJE KRVI Čaj „Tisočerni evet“ (Millefort).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 nč. ter se dobiva v odlikovani lekarni PRAXMARER „Ai due Mori“ v TRSTU, veliki trg.

Tudi za 55 nč. v markah dopošlje se franko.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročtvom,
ulica S. Francesco št. 2, II. n.
(Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če
tudi ni od zadruge in se obrestujejo po 4%.
Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer
na uknjižbo po 5 1/2% na menjico po 6%
na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od
3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12
dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 po-
poldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

„AGRICOL“

Patent T. 49/1008.

Privilegovano mehko kalijsko milo
za uničevanje mrčesov

raztopljivo v mrzli vodi, v raznih krajih
Trentina, Istre, Goriške in pri t. k.
poljedeljski družbi izkušeno kot
uspešno sredstvo z zatiranjem vseh parasi-
tarnih in kriptogamičnih bolezni in žuželk
v obče ki okužujejo trte, sadna dre-
vesa in zelenjad.

Navodilo, kako rabiti „Agricola“, na
željo poštine prosto.

Milarnica

F. Fenderl i dr. v Trstu.

Via Limitanea št. 1.

Zastop in zaloga na Goriškem pri gosp. Frideriku
Primas-u v Gorici, Veliki trg 16, na dvorišču; pri Petru
Debelich-u v Kopru in Izoli, v Trstu v drogerijah: Bolle,
Via Farneto; Cilla, Ponterosso; Cumar, Via Belve-
dere; Jellersitz, Barriera vecchia; Mizzan, San Gia-
como; Ongaro, Via dell'Orologio; Petrone, Via Giulia
in Cumar, Opčina.

Tvrđka M. AITE

Via Nuova, ogel ulice S. Lazzaro št. 8.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu in svojim
odjemalcem, da sem preskrbel svojo prodajalnico z
mnogobrojnim povsem novim blagom po brezkon-
kurenčnih cenah:

Raznovrstni perkal, moderno risanje, barve	garantirane	po 15 nvč.
Finl perkal za srajce	garantirane	24
Oxford, barve garantirane		19
Francozki sateni		28
Piquet, barvan in bel za steklenice		26
Perkalin za podloge vseh barvah		10
Blago močno za podloge vseh barvah		15
Blago za ženske obleke dvojna širina	od 23 nvč. naprej	
moške obleke širina 150 cm.	90	
Alpagasor ni za ženske obleke velik		
izbor		50
Kotenina		13
bela		21
Navidežno platno		15
Platno čisto laneno		22
za rjuhe dvojna širina		45
Mušolin bel prve vrste		16
Chiffon za srajce		18
Srajce za gospode, velik izbor belih in		
barvane		90
Srajce za gospe		50
Moderel, zadnji kraj		60

Velik izbor

trakov, čipk, bordur, vozenj, svile in različnih gar-
nitur ter vseh drobnarij za šivilje in modistinjce.
— Vsprejemajo se naročbe moških oblek po meri
in najnižjih cenah.

Velik izbor blaga za narodne zastave in na-
rodnih trakov po najnižjih cenah.

Zaloga pohištva

(mēble) Petra
Muschika poleg
dobroznane gostil-

ne „Alla nuova Abbondanza“, Trst, Via Torrente št. 16.,
se toplo priporoča slavnemu občinstvu za mnogobrojen obisk.
Cene brez konkurence!

Zaloga vina F. Petech-a

Via delle Poste št. 10.

Vina dalmatinska, Istrijska in italijanska iz slo-
večih kleti po cenah da se ni bati konkurence,
pristna in najboljše kakovosti.

Istrsko fino po gld. 32, in 34 — Dal-
matinsko po gld. 30 in 32. — Opollo fin
po gld. 34, italijansko po 28 in 32 v vsakej
množini v sodčih in buteljkah od litra. Vse pro-
sto na dom v kateremkoli kraju mesta.

NB. Naročbe vsprejemajo se direktno v zalogo po
poštnih dopisnicah.

Velika hiša

v Motovunu zraven slovečih škocijskih jam, 3 ure od
Trsta in 1/2 ure hoda od železnične postaje Divača.
ob živahni prometni cesti Reka-Trst, z dvema kuhinjama, z
dvema obširnimi podzemeljskimi kletimi, s 14 krasnimi sobami
s posebnimi uhoji, kakor nalašč prirejenimi za mnogobrojne
letovišnike, ki vsako leto prihajajo v ta divno-romantični
kraj, z obširnim na visoko obzidanim in senenatim dvoriščem,
z velikim vodnjakom z izvrstno vodo, z velikimi hlevi za
konje in govedo, z obširnimi spravami za seno ter druge
poljske pridelke, s prostranimi lopami, s krasnim se sadjem
in trtami zasejenim vrtom in z lepim parkom je vsled na-
stalih družinskih razmer pod ugodnimi pogoji takoj

na prodaj

Proda se tudi na večletne obroke. — Hiša, kakor vsa
ostala obširna poslopja, so kakor nalašč prikladna za go-
stilnišarstvo in stačunarsko obrt.

Vsled njene lege na tako živahnej prometni cesti, je
posebno pripravna za kupčijo z domačimi pridelki in vsako-
vrstnim blagom na drobno in debelo; kréma bi pa imela
razum navadnega posla z domačim ljudstvom in z vozniki,
obilo posla z nebrojnimi obiskovalci škocijskih jam.

Vse pohištvo z vrtom in parkom vred, dalo
bi se tudi v najem po dogovoru.

Natančnejša pojasnila pri lastniku Aleksandru Mahor-
čiču v Matavuna, pošta Divača.

G. Piccoli.

dvornizaložnik

Nj. svetosti

papeža

Leona XIII.

lekarnar pri angelju
v Ljubljani, Dunajska cesta

Železnato vino

Kemične analize odličnih strokov-
njakov, kateri so v

železnatem vinu,

lekarnarje Piccoli-ja v Ljubljani
zmiraj potrdili navedeno muožino že-
leza, so najboljše spričevalo ter
dajejo največje poročstvo za njega
učinek.

To vino je kaj dobro za slabo-
krvno, nervozno in vsled bolezni
oslabele osebe, za blede, sloke suhe
in bolehalne otroke.

Cena polliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštuno
plačajo p. u. naročniki.

Vaše blagorodje!

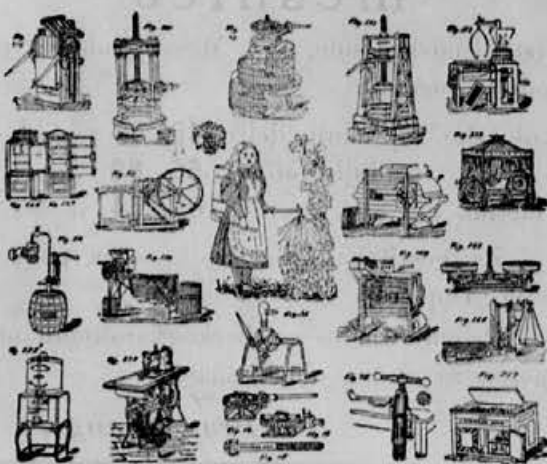
Pošljite mi s poštanim povzetjem osem polliterskih
steklenic železnatega vina, ker se ob novem letu poslan
dve steklenici rabita z prav dobrim vspehom.

Jožef Černko, župnik.

Vuhred na Štajarskem, 17. januarja 1899.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstr. šte. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-hrvat-
skem jeziku z več kakor 300 slikami o vseh vrstah apa-
ratov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo,
za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za realno postrežbo se garantira.
Solidne zastopnike se išče

IVAN SCHINDLER

ces-krulj.

privilegirani lastnik

Dunaj, III Erdbergstr. šte. 12

Dr. Rosa Balzam | Praško domače mazilo

za želožee.

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo,
vzbujajo slast in odvajajo lahko. Z redno uporabo istega
se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po
pošti 20 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno položeno
varstveno znamko.

Glavna
zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran,
ogel Spornjerjeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Lettenburg, P. Prendini, S.
Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Trnkoczy-jev
obliž za kurja očesa

je najgotovjši in najboljši pripomoček za odstranjenje
kurjih očes, debele kože itd. Uspeh zjamčen!
Samo pristen, če je firma „Franziskus-Apotheke“
utisnjena v vsakem obližu. Dobiva se pri izdelova-
telju Dunaj, V/2, Schönbrunnerstrasse 107
in v Trstu pri gospodu lekarju I. Serravallo,
Piazza del sale. Po pošti proti vposiljativ 40 kr.
dopušlje se franko.

Cena 35 kr.